

Čís. 8525.

Ujednání, že spory zůstanou v klidu a že si strany ponesou útraty, vyžaduje ohledně nesvéprávné strany svolení zatímního podpůrce a schválení soudu.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1928, Rv I 542/28.)

Proti žalobě, již podala osoba zbavená svéprávnosti na žalovaného o zaplacení peněžité pohledávky, namítl žalovaný kromě jiného, že smírem byly nároky stran, mezi nimi i zažalovaný nárok, vyrovnány. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšší soud uvedl v otázce, o níž tu jde, v

d ů v o d e h:

Dovolatel pokládá za nesprávný právní názor nižších soudů, že ujednání stran, smír ze dne 8. října 1926, není platným, nebyv schválen opatrovnickým soudem, protože ujednání to bylo prý čistě formálně procesním ujednáním o klidu řízení a jako takové nepotřebovalo schválení soudu. Nelze však dovolateli přisvědčiti. Podle jeho vlastního tvrzení bylo smluveno, že vzájemné spory zůstanou v klidu a že každá strana ponese své útraty. Bez ohledu na to, zda dohoda o ponechání sporu v klidu rozuměla se tak, že spory zůstanou v klidu navždy a že vzájemné nároky v nich uplatňované tím jsou vyrovnány a zrušeny, není již sama dohoda o tom, že si strany ponesou každá své útraty, pouhou formálně procesní dohodou o klidu řízení, nýbrž hmotně právní dohodou o nákladech, ježto nesení jich bez ohledu na výsledek sporu, týče se i hmotného nároku na náhradu útrat. Takový smír potřebuje k platnosti svolení nejen zatímního podpůrce podle § 8 řádu o zbavení svéprávnosti, nýbrž i schválení soudu podle § 865 obč. zák. Jest tedy správným úsudek odvolacího soudu, že bez soudního schválení není taková dohoda platná.

Čís. 8526.

Úrazové pojištění dělnické (zákon ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. na rok 1888).

Předpisem § 47 zák. jest úrazové pojišťovně propůjčen nárok proti škůdci na náhradu škody potud, pokud ona sama nahradila škodu poškozenému, poškozenému však zůstává proti škůdci nárok na náhradu škody, jejíž náhrady od pojišťovny neobdržel, a může uplatňovati tento nárok proti škůdci, třebaš pojišťovna nebyla dosud uspokojena.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1928, Rv I 618/28.)

Žalobce domáhal se na žalovaném náhrady škody z úrazu, jež utrpěl v podniku žalovaného. Z nároku na důchod srazil si žalobce to, co mu bylo vyplaceno úrazovou pojišťovnou. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d uvedl v otázce, o niž tu jde, v d ů - v o d e c h: Námitky nedostatku aktivní legitimace, po případě předčasnosti žaloby, odůvodňoval žalovaný tím, že podle § 47 zák. o úr. poj. dělnickém přísluší úrazové pojišťovně dělnické samostatný, přednostní nárok proti třetím osobám, jež úraz zavinily, na náhradu toho, co musí následkem úrazu podle úrazového zákona pojištěnému platiti. Pojištěnec prý se může domáhati jen zbytku té částky, jež mu ještě přísluší po srážce náhradního nároku úrazové pojišťovny. Nárok pojišťovny a poškozeného prý prýští z téže zákonné normy, jest materielně a obsahově týž, nárok pojišťovny jest prý však přednostní a musí býti nejprve uspokojen. Dokud se tak nestalo, není prý vůbec možno zjistiti, co zbývá pro pojištěnce. Nárok poškozeného na rentu i na bolestné a na náhradu věcné škody přechází prý na pojišťovnu. Mimo to prý má poškozený podle zákona o nemocenských pokladnách po jistou dobu nárok na podporu proti nemocenské pokladně, nikoliv proti pachateli. Také tu prý pojištěncovo právo přechází již po zákonu na nemocenskou pokladnu. Naproti tomu jest uvéstí toto: § 47 úraz. zák., jehož se žalovaný dovolává, vymezuje objem náhrady i úrazové pojišťovny i poškozeného dělníka proti třetím osobám úraz zavinivším. Žalovaný sám uvádí, že úrazová pojišťovna má nárok na to, by byla odškodněna za to, co následkem úrazu pojištěnému (musila nebo) musí platiti. Žalobce nedomáhá se však na žalovaném toho, co by příslušelo úrazové pojišťovně dělnické nebo nemocenské pokladně nebo pojišťovně, nýbrž sráží ze svého nároku to, co mu ústavy ty z důvodu úrazu vyplatily, pokud se týče co mu úrazová pojišťovna dosud platí, takže žalobou jeho nejsou nároky ústavů těch nijak dotčeny. Výklad, jež dává žalovaný ustanovení § 47 úr. zák., že poškozený nemůže své nároky proti osobám třetím, jež úraz zavinily, vůbec uplatňovati, dokud nebyla uspokojena úrazová pojišťovna, není správným.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Prováděje dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), udržuje dovolatel stále ještě námitku, že žalobce není aktivně legitimován, po případě že jest žaloba předčasná, protože prý má pojišťovna podle § 47 druhý odstavec zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. z. z roku 1888 přednostní náhradní nárok. V tom směru lze odkázati dovolatele na správné důvody odvolacího rozsudku s dodatkem, že předpis § 47 prvý odstavec cit. zák. neobsahuje úchytky od občanského zákona ve příčině předpokladů pro nárok na náhradu škody ex delicto a že jen druhý odstavec obsahuje úchytky, ale to jen co do osoby oprávněné a co do objemu nároku v ten rozum, že nárok na odškodné proti škůdci má pojišťovna, pokud ona poškozenému škodu

nahrazuje, že však zůstává poškozenému vyhrazen nárok na náhradu oné škody, jejíž náhradu od pojišťovny neobdržel. Nároky tyto se vzájemně nevylučují, nýbrž doplňují co do rozsahu plnou náhradu a nelze tu mluvit o přednostním právu úrazové pojišťovny. Totéž platí podle § 65 zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák. pro náhradní nároky nemocenských pojišťoven.

Čís. 8527.

Výhrada vlastnického práva k věci prodané na úvěr zaniká, vede-li prodatel na prodaný předmět exekuci. Vedením exekuce jest hmotné její provedení výkonem zabavení podle § 253 ex. ř., nikoliv již podání návrhu na její povolení, nanejvýš, má-li se výkon státi na přihlášení.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1928, R II 382/28.)

Žalující firma prodala stroj K. firmě R. & spol. na úvěr s výhradou vlastnického práva. Žalobkyně zažalovala kupní cenu za stroj a vedla k vydobytí kupní ceny exekuci právě na stroj K. Povolená exekuce nebyla vykonána, poněvadž o jmění firmy R. bylo zahájeno vyrovnací řízení. Stroj byl prodán veřejnou dražbou a výtěžek byl přidělen žalovanému. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující firma na žalovaném vydání tohoto výtěžku. Procesní soud prvního státního soudu žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. **Důvody:** Kdo prodává movitou věc s výhradou práva vlastnického, nepozbývá tohoto práva již tím, že zažaluje kupní cenu za věc. Ba ani vedením exekuce na prodanou věc nezaniká vyhrazené právo vlastnické, neboť soudcovské právo zástavní může býti pro neplatnost zrušeno. Rovněž může se strana vymáhající vzdáti toho zástavního práva. Vyhrazené právo vlastnické pozbývá prodávatel: a) výslovným vzdáním se tohoto práva proti kupiteli. Není třeba, by kupitel souhlasil se vzdáním se. Neboť nemůže žádati, by prodatel bezpodmínečně i proti své vůli trval na vyhrazeném vlastnickém právu. b) Mlčky vzdává se prodatel tohoto práva (ne již žalobou o zaplacení kupní ceny ani přihláškou pohledávky v úpadku, ani návrhem na zabavení věci pro kupní cenu) jen vnuceným prodejem zabavené věci. Teprve prodejem vzdává se prodatel práva vlastnického (srovnej: Dernburg: Občanské právo 2, § 171 pozn. 12, Dernburg-Rappe II, § 171, pozn. 11, Gierke III, § 195, pozn. 28 až 30, Ehrenzweig: Soustava I/2 a str. 423 a II/1, § 268 pozn. 21, č. sb. n. s. 4993, Komentáře k § 455 obč. práva od Staudingera a Plancka). Naproti tomu je smlouva, že výhrada práva vlastnického má dále platiti, i když prodané věci byly dražbou prodány, neplatná. Neboť vyhrazené právo vlastnické jest neslučitelné s uplatňováním práva zástavního.

Nevyhověl rekursu.